

Posamezne št. 518  
vadne Din —  
deljah D  
TABOR\* izhaja v  
nedelje in praznike  
da umom naslednje  
mesечно po pošti D  
zemstvo D 18 — do  
D 11 —, na izkazi  
Inserati po dogovoru  
Naročila se pri upravi TABORA\*,  
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

nina plačana v gotovini.

# TABOR

Posamezne številke: Na-  
radne Din — 50, ob ne-  
deljah Din 1 —.  
UREDNIK\* O se nahaja v Mar-  
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nad-  
stropje. Telefon intern. št. 276.  
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi  
ulici št. 4, prilike, desno. Tele-  
fon št. 24. Št. poslovalnice in ra-  
čun št. 11.787.  
Na naročila brez denarja se ne  
zira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: III.

Maribor, četrtek 15. junija 1922.

Številka: 134.

## Ali res bankrot režima? Končna likvidacija kmetских odno- šajev v Bosni.

Neki zagrebški humoristični list je te dni objavil karikaturu Radića in Protića, ko se na videz užaljeno poslavljata kakor dva sprta ljubljena: No, sedaj si pa bodiva huda! Vloga je res drugačna, a harlekina ostaneta — harlekina.

Protić in Radić sta se torej razšla. Pravi, da je to bankrot današnjega režima. Izgleda pa, da je stvar drugačna. To — bankrot »opozicije«, dokaz njene politične onemoglosti. Ali niso opozicijci listi pisali o Protiću kakor o Mesiji novega režima? Lahko bi navedli za deset strani citatov, iz katerih je razvidno, da so bili opozicijci listi trdno prepričani o Protićevem uspehu pri Radiću in Hrv. bloku. Težko pričakovani snubec pa je dobil — košarico. Protić se ni zagrzel v noben političen program. Njemu so politična načela kakor čevljarju šila: vedno jih ima več pred sabo. Kljub temu, da je Protić popustil tja do široke federacije po nemškem vzorcu, ga je Radić odpošle trije različni narodi in gre vsakemu so trije različni narodi in gre vsakemu izmed njih lastna državnost. Protić se izmed vendarle obotavlja pred — amputacijo. Protić je osebno nestanovitven in veliki koristolovec — ni prvi in ne zadnji — a nikdo mu ni mogel vreči v obraz očitek, da ga plačuje sovražnik naroda in države. Radić pa nima niti minimuma polit. morle. Zato je nepopustljiv — pereat mundus, vivam ego! Odtod razlika.

V sporu med Protićem in Radićem je tedaj skrhala današnja opozicija, ki toliko besedi o večini v državi, o svoji strahoviti politični moči — de facto pa se ne more zediniti niti na eni edini pozitivni, državotvorni točki. — Kdo ji bo verjel, da je res za državo, če pa ne more niti v najširših obrisih ustvariti baze za nov režim, ki naj nadomesti sedanjo nesimpatično koalicio.

To je bolešno spoznanje, a politični apotekarji imajo tudi zanje masilo. Volitve! Razpišite volitve, da porušimo ta nesrečni režim, pa bo vse dobro. Bodi, a vprašajmo se: Ali bo po volitvah drugače? Ali bo sam fakt volitev ustvaril bazo za sporazum med ekstremnimi političnimi skupinami? Ali bodo volitve same na sebi vsilile današnji razcepljeni opoziciji, ki se ne more zediniti na nobeni pozitivni točki, kompromisni ustavno-administrativni program? So li volitve dovolj, da nastane »fix und fertig« novi režim?

Mi sklepamo, da v tem tič velikan-  
ska samoprevara in politično donkijot-  
stvo. Vzemimo, da so volitve končane. Na Hrvatskem je zmagal Hrvatski blok, v Sloveniji pa avtonomistične stranke. Izgleda, da je staremu režimu odklenalo. Toda kje so oni, ki naj sestavijo novi režim? V krajih, koder prebiva srbsko plemo, je situacija približno neizpremenjena. Radikalci in demokrati so dosegli skoraj prejšnjo moč. V Banatu, Sremu, v Bosni, v Dal-  
maciji so centralistične sile močnejše kot poprej. To je tabor, s katerim se mora računati. Ima to lastnost, da ve, kaj hoče. Avtonomistične skupine so razcepljene kakor poprej. Radić igra na svoji lajni pesem o »seljaški republikanski Hrvatski«, slovenski klerikalci kolebajo med avtonomijo in federalizmom. Novačan sanja o samostojni republiki Sloveniji (alpski Črni gori), ker mu je Radić izjavil, da so Hrvati in Slovenci dva različna naroda, ki istotako ne spadata skupaj kakor Srbi, Hrvati in Slovenci. Teoretično je država popolnoma razkosana in razdejana.

Beograd, 14. junija. (Izv.) Finan-  
čni minister dr. Kumanudi je predal  
vladi večeraj sledeči komunik: Pri do-  
ložitvi proračunskih dvanaestih je do-  
ločila vlada za likvidacijo agrarnih  
razmer v Bosni in Hercegovini 90 mi-  
lijonov dinarjev. Od tega se bo v prvi  
vrsti nakazalo agrarni direkciji v Sa-  
rajevu, ker so dosednji zneski (60 mi-

## Kako nam Hrvaški blok izpodjeda ugled v inozemstvu?

Beograd, 14. junija. (Izv.) Glas-  
som tendencioznega poročila italijan-  
skega lista »Mondo« je objavil »New-  
york Herald« članek svojega italijan-  
skega dopisnika, kjer zatrjuje, da hr-  
vatski blok ne mara priznavati dr-  
žavnega posojila in da je v svoji ple-  
narni seji ostro grajal postopanje kra-  
ljeve vlade na genovski konferenci, ka-  
kor tudi nepriznavanje narodnostnih  
manjšin. V tej seji se je po zadržu  
dopisnika naglašalo, da se notranje dr-  
žavno posojilo ni uporabilo za zgrad-  
bo železnice. Naše poslanstvo v Wa-  
shingtonu je vpisalo »Newyork He-

lijonov din.) že porabljeni, ne da bi  
bila likvidacija te kategorije že izvrše-  
na. Radi tega je finančni minister na-  
kazal sarajevski agrarni direkciji po-  
trebno vsoto, da izvede likvidacijo pr-  
ve kategorije. Agrarno ravnateljstvo  
v Sarajevu bo v kratkem predložilo  
obračun čez vso pokrajino. S tem bo ta  
zadeva končno veljavno likvidirana.

raldu« popravek, ker navaja, da o ka-  
ki opoziciji proti državnemu posojilu  
v Jugoslaviji ne more biti govora in  
da so vsa predmetna poročila v vsa-  
kem oziru tendenciozna in izmišljena.  
Državna denarna sredstva se strogo  
nadzirajo in se uporabljajo z največjo  
varnostjo. Številne ponudbe za poso-  
jila, ki jih je prejela Jugoslavija od  
raznih uglednih bančnih skupin, so  
najboljši dokaz o solidnem poslovanju  
in skrbni upravi državnih financ ka-  
kor tudi o napredujoči konsolidaciji na-  
še države.

## Francija rešuje Avstrijo pred bankrotom.

Motivi za posojilo zgolj politični.  
DKU Pariz, 13. junija. Senat je  
danes razpravljal o zakonskem načrtu  
glede posojila Nemški Avstriji. Do-  
minique Delahaye je mnenja, da bi se  
znesek 55 milijonov frankov lahko po-  
rabil za francoske vojne žrtve. Viktor  
Berard je vprašal, če Francija s tem,  
da dovoli to prvo posojilo, ne bo v  
varstvo svojih interesov prisiljena v  
bodoče dovoljevati še nadaljina poso-  
jila. Specijalni poročevalec Dausset je

priporočal sprejetje načrta z ozirom na  
to, da se na ta način prepreči nadvla-  
da Nemčije nad Avstrijo. Poincaré je  
izjavil, da je vlada ugodila klicu po  
pomoči ter o tem onemogočila prizade-  
vanja, napraviti Avstrijo politično in  
gospodarsko odvisno od Nemčije. —  
Avstrijski zvezni kancelar je izjavil,  
da grozi Avstriji ali anarhija, ali pa  
se mora priklopiti kakim drugim državi  
(mislil seveda Nemčiji!). Končno je bil  
načrt za 55-milijonsko posojilo sprejet.

## Nova banka za izdajanje bankovev v Avstriji.

DKU Dunaj, 13. junija. Danes se  
je vršilo v finančnem ministrstvu po-  
svetovanje z zastopniki velikih bank,  
kateremu je prisostvovalo tudi vodstvo  
avstro-ogrske banke. Po daljši debati  
so udeleženci sklenili podpirati vladni  
predlog o ustanovitvi nove notne ban-  
ke in bodo z gotovimi pridržki, in ko-  
likor bo v njihovih močeh, dali na raz-  
polago lastna sredstva v tujih valutah  
ter pripomogli, da se tudi tuji kapital  
udeleži te akcije. Nova banka bo ime-  
la nalogo, da prevzame vse bankovec,  
ki se nahajajo v obtoku, jih fundira in  
njih vrednost kolikor mogoče ojači. —  
Pri tem pa je izključen vsak nasilen  
poskus, zlasti pa novo žigosanje ban-  
kovev ali devalvacija.

## Francija in konferenca v Haagu.

DKU Pariz, 13. junija. (Agencija  
»Havas«). Ker ima haška konferenca  
povsem tehnični značaj in bo o vpra-  
šanjih sklepala le ad referendum, je  
ministrski svet sklenil na današnji  
seji, da pošlje v Haag delegacijo stro-  
kovnjakov, ki bodo še imenovani. Ker  
je od kredita, kateri je bil dovoljen za  
Genovo, ostala še precejšnja svota, bo  
zbornici predložen zakonski osnutek,  
da se ta preostanek uporabi za haško  
delegacijo. Na ta način bo zbornica  
imela priliko, da zavzame svoje stali-  
šče k haški konferenci.

## Leninovo zdravstveno stanje.

DKU Pariz, 13. junija. Kakor se  
govori v diplomatskih krogih, je  
zdravstveno stanje Lenina zelo resno.  
V gotovih krogih se imenuje Čičerov  
kot bodoči naslednik Lenina.

## Boji med fašisti in komunisti v Italiji.

DKU Rim, 3. junija. V Serravalu  
pri Genovi so se spopadli komunisti in  
fašisti. Pri spopadu so ubili enega ko-  
munista, dva fašista pa težko ranili.

## Razpust hrvatskih separatističnih društev.

Zagreb, 12. junija. Kakor se  
doznava, bo vlada, nadaljujoč svoje  
ukrepe proti antidržavni politiki Hr-  
vatskega bloka, jutri razpustila sepa-  
ratistični hrvatski Sokol na Wilsono-  
vem trgu, dalje društvo »Hrvatska že-  
na«, ki se zbira v umetniškem paviljo-  
nu in še nekatera druga separatistična  
društva v Zagrebu in na deželi.

## Borza.

Zagreb, 13. jun. Devize: Dunaj 0.30  
— 0.13, Berlin 22.50 — 23.75, Budimpe-  
šta 7.50 — 8, Bukarešta 47.50 — 47.49,  
Rim 374 — 377.50, London 332 — 335,  
Pariz 647.50 — 672.50, Praga 144 — 145,  
Švica 2360 — 1400, Newyork 71.50, Var-  
šava 1.80 — 2, valute: dolar 69.50 — 72,  
češke kune 135 — 140, leji 47.50, lire  
374.

Curib, 1. jun. Berlin 1.65, Newyork  
523.95, London 2.51, Pariz 46.25, Milan  
26.25, Praga 10.02%, Budimpešta 0.53,  
Zagreb 1.84, Bukarešta 3.70, Varšava  
0.13, Dunaj 0.02%.

Zagreb, 14. jun. (Predborza. Izv.)  
Pariz 650, Curib 1350, London 322.50,  
Berlin 23.50, Dunaj 0.55, Praga 142.50,  
Italija 350.

Curib, 14. jun. (Predborza. Izv.)  
Berlin 1.65, Newyork 525.25, London  
23.48, Pariz 46, Milan 26.05, Praga  
10.05, Budimpešta 0.53, Zagreb 1.83,  
Bukarešta 3.60, Varšava 0.62, Dunaj  
0.02%, žir. krone 0.02%.

V resnici pa država obstoja. Do se-  
stave nove Skupščine mora vladati  
prejšnja vlada. Tako je v vseh parla-  
mentarnih državah. A glej, tu se po-  
navljajo prizori iz l. 1920. Kdo naj gre  
v Skupščino? Radić odklanja, zakaj  
skupščina ni popolnoma suverena. Iz-  
voljena je na podlagi »batinaškega«  
volilnega reda. Radić logično po svojem  
stališču zahteva, da naj »srbska« skup-  
ščina odpošlje svoje delegate »hrvat-  
skemu« saboru in začne pogajanja. V  
tej »srbski« skupščini pa so delegati iz  
vseh delov države SHS in večinoma  
nasprotniki samostojne hrvatske re-  
publike. Situacija je tedaj  
približno neizpremenjena: ne gre  
Mohamed h gori in ne gora k  
Mohamedu. Slovenski avtonomisti (fe-  
deralisti) tvorijo v novi skupščini  
manjšino. Kje naj dobijo potrebno ma-  
joriteto za avtonomistično ali federal-  
istično in event. republikansko uredi-  
tev države, ko je Radić proti skupni  
državi in proglašuje hrvatsko republ-  
ko?

Volilne mase bodo nedvomno tako  
razcepljene, da bo težko priti po poti  
evropskega parlamentarizma na tla  
pozitivnega dela, če se ne bodo zdru-  
šile najmočnejše skupine, koje stoje na  
stališču jugoslov. narodnega jedinstva,  
ki je edina baza, veljavna za vsa ple-  
mena in vse pokrajine in ki edina mo-  
re ohraniti neporušeno stavbo sedanje  
države. Tako se bo nadaljevala politič-  
ka vidovdanske ustave, ker bo to naj-  
sigurnejša pot iz zmede in mimo nevar-  
nih prepadov in bi sicer tako dolgo,  
dokler se ne formira skupina, ki bi  
mogla na pozitivni državotvorni pod-  
lagi izvesti revizijo ustave. Te skupine  
še danes ni in je malo verjetno, da bi  
nastala po volitvah. Za njo so potrebni  
novi psihološki pogoji: izsiliti se ne da.

Kakšne bodo tedaj posledice novih  
volitev? Utegne narasti številje razdi-  
ralcev, število zidarjev pa pasti. In  
vendar ljudstvo ne mara razdiralcev,  
odklanja nove spremembe v sestavi  
države in v gospodarskem stanju: ljud-  
stvo vseh strank in slojev hoče samo  
to, da bi se izboljšale sedanje razmere,  
popravila in unapredila ta država, ki  
obstoja. Ne pišemo o tem, kakor da bi  
hoteli namigniti: naj se ne vrše volit-  
ve. Beležimo samo logični sklep, kon-  
sekvenco, ki jo izvajamo iz realnega  
političnega položaja: če je današnji  
režim slab, tedaj je pa dejstvo, da vo-  
litve ne bodo postavile boljšega reži-  
ma, ker bo opozicija šla v volilni boj  
v znamenju negacije, ne pa v zneme-  
nju pozitivnega državotvornega pro-  
grama.

Katerokoli politično vprašanje bo  
treba reševati, povsod bo položaj pri-  
bližno isti, kakor je danes, ker se raz-  
merje političnih sil ne bo bistveno iz-  
premenilo in ker same volitve ne bodo  
postavile opozicije na novo politično  
bazo. Nobena ekstremna stranka ne bo  
mogla imeti za sabo večine, dokler je  
plemenska ali pokrajinska. Večino si  
lahko pridobi samo nova ideologija,  
na katero morejo pristati volilci iz  
vseh pokrajin, vseh treh plemen. Ta  
ideologija je — Jugoslovenstvo. S tem  
je nacionalno-politična baza že dana,  
vse ostalo je problem administracije in  
tudi psihološki problem! Tako se vra-  
čamo na stari predvidovdanski tir.

Se par besed o Radić-Novačanovi  
republiki. Pravzaprav ni legalne  
vprašanje, temveč je stvar revolucije.  
Brez meščanske vojne se tako daleko-  
sežne spremembe ne dajo izvršiti. A  
kdo hoče meščansko vojno? Saj se vsi  
strinjamo v enom: mir in delo! Navse-  
zadnje pa spada stvar tudi na med-  
narodni forum. Če bi se dala doseči su-  
vereniteta Hrvatske, pride navskriž s  
suvereniteto SHS, ki je mednarodno

priznana. Radić pač sanja o Lloyd Georgeu in Harding; kako pa se brigajo velesile za njegovo »čovječansko, pacifistično« pseudoideologijo, dokazuje memorandum, poslan za — arhiv genovske konference. Kakšen interes imajo velesile na mali hrvatski republiki? Gospodarski? Hrvatska jim ne more mnogo nuditi; predno bi bila urejena vsaj za največjo silo, bi preteklo precej vode po Savi. Velesile imajo več interesa na današnji široki, gospodarsko razvitejši državi SHS, kakor pa na mali hrvatski državi. Dovolj je, če se spomnimo, da so velesile baš iz tega vzroka naglašale potrebo konfederacije nasledstvenih držav. Njim so male države zoprne. Idealni interes? Kako malo pozna oni, ki to trdi, interese velikih držav. Niti svetovna vojna, niti pariška, washingtonska in genovska konferenca ga niso izučile. Evropska politika ni etična. Kaj je v mednarodni politiki etično? Angležu je etično to, Nemcu ono itd. Edini zunanji faktor, ki bi mogel prispejati Radiću na pomoč, je popolna izprememba politične konstelacije v Evropi. A te ni pričakovati v par desetletjih. Francosko-angleška zveza je še vedno trdna, da, trdnjša nego nemško-ruska. Vstajenja Nemčije in Madžarske — če pride kdaj — Radić ne bo čakal. Medtem bo tudi na Hrvatskem dozorel novi rod, ki se bo sramoval Radića in dobe od l. 1918 dalje.

Politično se vsi ti problemi ne dajo rešiti. Da se odstranijo vsi nedostaki in da nastopi režim, ki bo mogel bolj zadovoljiti ljudske potrebe nego jih more katerikoli današnji, pa najsi ima še toliko idealnih ljudi — se mora izpremeniti notranja struktura naroda, njegova psihologija. Ta proces pa pospešuje edino pozitivno delo. Kdor dela anarhijo, koplje samemu sebi grob. Kdor veruje v zmago plemenitih idej, se mora zanje boriti — ne v zraku, temveč na trdih tleh realnosti in s pogostimi kompromisi.

## Pred dvanajsto uro.

Maribor, 14. junija.

Na uri usode nemško-avstrijske republike se bliža kazalec nevzdržno proti dvanajstim. Ako se ne zgodi v najbližjih dneh čudež, potem ni več daleč tisti trenutek, ko bo izzvenel v splošen polom te umetno sestavljene in vzdrževane »države«, zadnji udarec. Bankrot Avstrije je neizogiben; v tem so si edini danes že celo Avstrijci sami in se nato tudi že pripravljajo. Rešitev bi prineslo za nekaj časa, za trajno pa gotovo ne, le izdatno zunanje posojilo, toda na to skoro ni več mogoče upati, ker ni nikjer nikogar, ki bi zaupal posojilo državi, o kateri ve, da ji ni pomoči, da mora prej ali slej poginiti. Še pred par meseci se je govorilo o francoskih, angleških, italijanskih in ameriških posojilih, toda vse to so bile le

lepe obljube, do uresničenja pa ni prišlo in danes niti obljub ni več. Ona Italija, ki je v »ljubeznju« do Avstrije nosila še nedavno prvo zastavo, je tudi že obmolnila in danes v najkritičnejšem trenutku avstrijske republike zanjo nima niti več fraz, s katerimi je sicer tako radodarna.

Nemška Avstrija umira; ona država, ki sta jo rodila strah in sovraštvo, se bliža svojemu popolnemu razsulu, najprej gospodarskemu, a za tem tudi političnemu, ker mora ta drugi slediti prvemu kot matematično-logična posledica. Finančni polom Nemške Avstrije bo obenem tudi političen polom. Nemška Avstrija bo kot država prenehala eksistirati, ker njej ne more biti vseeno, kakor n. pr. Rusiji, ali je njena valuta sploh kaj vredna ali ne. Rusija je velika, tako velika, da živi dalje tudi lahko po blokadi in valutnem polomu; Avstrija je majhna in v prehrani navezana po pretežni večini odstotkov na uvoz. Valutni polom bo onemogočil še nadaljni uvoz živil. Kaj bo potem? Revolucija? Ta ne bi mogla ničesar rešiti, ničesar popraviti, ampak bi uničila še ono malo, kar bi ostalo. Šest milijonov ljudi v središču Evrope pa ne more in ne sme poginiti od gladi. Da pa se to prepreči, mora Nemška Avstrija prenehati eksistirati kot samostojna država ter se mora — drugega izhoda pač ni, in ta je edino naraven in trajen — pridružiti Nemčiji. Avstrijci vedo to in s tem tudi računajo; še več, oni se na to tudi že pripravljajo. Iz avstrijskega časopisa je razvidno, da so priprave za to že skoro dovršene. Pripravljeno je celo že vse, da takoj ob prvem trenutku poloma priseže avstrijsko uradništvo na nemško ustavo.

Ali se mi zavedamo, kaj pomeni to za nas? Vemo, kaj pomeni ta dvanajsta ura, ki se bliža naši severni sosed, republiki Nemški Avstriji? Morda se tega pač zavedajo posamezniki, toda gotovo je, da so merodajni krogi daleč od tega. Mi smo že opetovano naglašali, kakšna bo naša naloga tedaj, ko bo nastopil konec Nemške Avstrije, zato se bo morda zdelo komu odveč, da to zopet ponavljamo, toda trenutek, v katerem je naša sosed, je preresen, da tega ne bi storili. Kaj bo, če nas dogodki prehitijo ter se znajdemo nekega lepega, ali bolj slabega dne, postavljeno pred fait accompli? Napake popravljati je težko, lažje jih je preprečiti; o tem nas je dovolj jasno poučila vsa naša zgodovina od prvega trenutka osvobodjenja do danes. Če napravimo sedaj zopet ono napako, ki smo jo ponovili v naši diplomaciji že nešteto krat, bo nekega jutra, ko se bomo prebudili iz brezskrbnega spanja, stala na Karavankah ter ob Muri velika združena Nemčija, v katere poplavljen morju bo utonilo tudi stotisoč Slovencev, ki žive danes v Nemški Avstriji.

Dvanajsta ura republike Nemške

Avstrije je tudi za nas dvanajsta ura! Čas, ki nas loči od tega trenutka do zamrtja zadnjega udarca, je edini čas, ki ga imamo na razpolago za izvršitev potrebnih priprav. Nam ne more biti vseeno ali stoji na Karavankah in ob Muri meje male Nemške Avstrije, ali pa meje velike Nemčije; in nam tudi ne more biti vseeno, ali se nahaja začasno v tej mali Avstriji stotisoč naših rojakov, ako stoji naš staroslavni Korotan z Gosposvetkim poljem, našim slovenskim Kosovim, ali pa utone vse za vedno v morju velike Nemčije. Trenutek v katerem lahko osvobodimo zemljo, je samo eden; to vemo že od dni ponesrečenega plebiscita, in ta trenutek je tisti, v katerem se bo zrušila trhla stavba nemško-avstrijske republike. In ta trenutek se bliža dan za dnem, uro za uro bolj. Sveta naloga naše vlade in njene diplomacije je, da ne zamudi tega edinega trenutka z brezglavim odlašanjem in čakanjem, ampak da izvrši še pred njim vse potrebno. Pred vsem je treba, da se že sedaj doseže za ta trenutek skupen in enoten nastop male antante, kakor tudi, da se že naprej obveste velesile o naših zahtevah v trenutku poloma nemško-avstrijske republike. Napram novi Nemčiji moramo dobiti nove meje, v katerih bodo vključeni tudi oni naši rojaki, ki žive danes še onkraj naših severnih mejnikov, v katerih mora biti vključena tudi naša starostna zemlja, zibelka naše politike in kulture. Dvanajsta ura nas kliče na plan, na naše Gosposvetko polje; kličejo nas naši slovenski knezi, ustoličeni nekoč na knežjem kamnu!

## Kaj pravi inozemstvo o kraljevi svatbi?

Veliki angleški listi »Morning Post«, »Westminster Gazette«, »Daily Telegraph« itd. so priobčili krajša, »Times« in »Daily Chronicle« pa dolga izčrpana poročila o poročnih svečanostih v Beogradu. Vsi listi splošno povdarjajo veliko navdušenje vsega naroda iz vseh delov države. Povdarjajo, da je dinastija Karagjorgjevičev dvignila Srbijo od turške province do močne države. Dinastija, ki so jo pred 5 leti bojkotirali tuji dvori, uživa danes spoštovanje vseh. Veliko navdušenje vsega naroda je jasno manifestiralo nade naroda za bodočnost dinastije in države. Poroka je bila pravi trijumf. Nova kraljica bo s svojimi rodbinskimi vezmi in svojim značajem vplivala na mir in napredek na Balkanu.

Francoski listi so istotako obširno komentirali poročne svečanosti in pomen poroke. »Temps« piše med drugim: Ako sta danes oba naroda (jugoslovanski in rumunski) svobodna in ako se danes veže obe kraljevski rodbini, se godi to vsled heroizma onih, ki so se borili za zmago, ki so umirali

in niso dočakali svobode. Spomnimo se zdaj, v dneh poročnih svečanosti, onih srbskih vojakov, ki so poginili za časa umika skozi Albanijo, ko je princ Aleksander ostal zvest zaveznikom. Spomnimo se rumunskih vojakov, ki so se borili na fronti v Moldavi proti Nemcem. Bodimo pravični napram ljudem, kot so Pasić in Bratianu, ki so vodili svoje države v trenutkih največjih izkušenj in ki se vsele, da so oživitvili svoje sanje. Srečni smo, da maršal Franchet d'Esperay zastopa Francijo na svečanostih v Beogradu, on, ki je odločilno zmagal v Macedoniji po skupnem naporu Francozov in Srbov. Rumunija in kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev pripadajo mali antanti, ki želi, da se vzdrže pogodbe, sklenjene l. 1919. Čuje se, da bo mala antanta razširjena s priključkom Grške. To je tembolj verjetno, ker se je grški prestolonaslednik oženil z rumunsko princezino in obstoja tako rodbinska vez med bukareškim, beograjskim in atenskim dvorom. Ako Češkoslovaška, Rumunija in kraljevina SHS sklenejo z Grško pakt o medsebojnem jamstvu, predno sklone Grška mir s Turki in likvidira ekspedicijsko v Malo Azijo, kakšna bo situacija? V tem slučaju bi trije člani male antante prišli v položaj, da ščitijo Grško pred posledicami ekspedicijske v Malo Azijo. Konsekvence so nedogledne. Grška je izvršila v Mali Aziji vlogo slično oni, ki jo je izvršil Ulster v Irski. Glavni interesi teh treh dežel so na kontinentu, ne na morju. V resnici ima Grška velike in važne interese na kontinentu. Kot sosed Bolgarov potrebuje prijateljstvo Srbov in Rumunov.

Rumunsko časopisje je obširno poročalo o svečanostih. »Univerzul« pravi, da bo zakon kralja Aleksandra z Marijo učvrstil še bolj vezi iskrenega in stalnega prijateljstva med narodi, ki so v preteklosti imeli slične težave za oživitvorenje narodnega ideala. »Diminiata« prinaša slike mladoporodencev in piše: »Četudi rodbinske vezi vladarskih rodbin danes nimajo onega upliva na narod, kakor nekdanj za vladarje Habsburgov, se vendar za Jugoslavijo in Rumunijo to ne more reči, ker njihovi prijateljski in zavezniški odnosi istovetijo njihovo zgodovinsko usodo.«

Amerikansko časopisje simpatično in obširno registrira telegrafsko poročila svojih dopisnikov iz Beograda o poročnih svečanostih. Washingtonsko časopisje pa tudi poroča o prireditvi našega tamošnjega poslaništva. V nekem hotelu se je vršilo sprejemanje čestitk z igranko. Prisostvovalo je nad 600 gostov, med njimi člani ameriške vlade in celi diplomatski zbor. V srbski saborni cerkvi je amerikansko-jugoslovanski odbor priredil blagoderenje.

Albin Spreitz:

## Pododovanje in oja.

Dalje.

1. Čim globlje se nekaj v organizmu zasaja, tem lažje se podeduje. Običajno se prenašajo na potomce (rabljeno v najširšem pomenu besede) takšne posebnosti in takšna svojstva, ki jih lahko smatramo kot posledice dolgotrajnih, nele telo, temveč tudi spolnih stanic spreminjajočih vplivov. Tako bi si imeli tolmačiti prirojene kali bolezni (tuberkulozov, živčne bolezni, duševne hibe). Včasih podedovalne lastnosti ne pridejo takoj v prvi generaciji do razmaha, temveč preskočijo več generacij (Atavizem).

2. Lastnosti, ki jih je organizem pred kratkim pridobil, se navadno ne podedujejo.

3. Fizična svojstva se podedujejo lažje kot duševna. Nesestavljeni duševni darovi (talenti) ložje kot takšni, ki si jih tolmačimo iz skupnega učinkovanja večih darov.

4. Najhitreje se podedujejo nagoni, na to čustvene dispozicije in čutne zmognosti, nazadnje intelektualne zmognosti.

Dognalo se je, da na drugo generacijo ne preidejo potom podedovanja takšna svojstva, ki so nastala vsled vaje, nedelavnosti ali telesnih potvorb. (Weismann, Aufsätze über Vererbung,

Wiesbaden.) V drugem slučaju bi se otroci očeta, ki je recimo izgubil vid ali gotove ude pri kakšni nezgodi ali v vojni tudi rodili brez oči, udov itd. Prirojenost ima večjo ali manjšo nedoločnost in zavisi predvsem od individualnega duševnega ustroja. Večino duševnih darov smatramo kot kompleks gotovih elementarnih zmognosti, ki vsaka lahko nastopa v raznih kombinacijah. Tako je lahko težnja za nabiranje (Sammlerzeugung) element za nastoj nadarjenosti spekulanta ali naravoslovca. Vzgoja, milje in način življenja usmerja pretežno razvoje duševnih darov in njih kombinacijo. Pogostokrat je združenih več duševnih darov v enem človeku. Cezar in Napoleon nista bila le genialna vojaka, temveč tudi modra državnika. Takšnih primerov bi lahko našli nebroj. Za izvor nadarjenosti pride še v poštev križanje svojstev staršev. Znan je Goethejev izrek: »Vom Vater hab ich die Statur, des Lebens ernstes Fühlen, Vom Mutterchen die Frohnatur, die Lust zum Fabulieren.« — Čim bližnejša so svojstva staršev, tem večje duševne niče so potomci! Znano je dejstvo da so otroci iz strogega sorodstva več ali manj slabotni na umu in telesu. Pri rastlinah že narava vsled raznih priprav in omejitev čudovito umno poskrbi, da ne pride do ploditve v enem in istem organizmu. Če kratko le navedem ustroj prašnikov in pestičev,

takozvana heterostilija pri trobenticeah, (Primulaceae) kjer je popolnoma izključena samooploditev in je možna le tuja oploditev. — Strogi nasprotnikov nauka o podedovanju danes pravzaprav ni več, ker je vsled razvoja moralne pedagogike in pedagoške patologije marsikaj po izkustvu doganano, kar je tvorilo nekdanj polje duševne spekulacije. Le nekateri enostranski pedagogi poveljujejo vsemočnost vzgoje. V diskusiji so nastopili sledeči dilemi: Hipoteza o podedovanju je nevzdržljiva, če se razlikujejo otroci od staršev v morali. — Otroci so slični staršem, in čemu je potem treba iskati drugih vzrokov kot vzgojo? Menda nam ne bo potrebno dokazovati, da je to očitni sofizem, ki se opira na navidezno resnico. — Gall, stvaritelj danes že revidirane frenologije, ki uči, da so duševne zmognosti, kreposti in abnormalnosti razporedene na gotovih točkah možgan in se takšna značilna svojstva že vidno izražajo, zasluži priznanje, da je vzlic predsodkom svojega časa izvrstno opazoval in dokazoval, da so lastnosti pri vseh individualih iste specije raznolike in razno stopnjevane, kar je splošni pojav pri vseh organizmih. — Če povzamemo le nekaj primerov: Ptice pevke imajo vsekdar isto kriterijsko specijo, a zvok, obseg, mik in varno glasa se pri raznih znatno razlikuje.

Pirquin je dognal pri konjih in psih največje razlike v temperamentu in inteligenci od blaznosti do slabomnosti. — Poglejmo še malo v biografije nadrednih duhov. Te nam kažejo, da je vzgoja učinkovala na veleume včasih prav neznatno, nekaterikrat celo pogubno, včasih pa celo nič. Isti so hodili svoja pota. — Znano je, da je d'Alembert, brez pravih prijateljev, brez sredstev, prezret od svoje krušne matere, tovarišev in učitelja le vzrasel ter postal s 24. leti član akademije znanosti s katerim imenovanjem se je šele pričela njegova slava. Tudi veliki revolucionar pedagogike, Rousseau je vodil v svoji mladosti burno življenje brez sleherne smotrene vzgoje. Newton se ni nikakor odlikoval v šoli. Imeli so ga za pravega ignoranta. Slavi botanik Linné je tudi kot otrok veljal za neumneža. Veliki naravoslovec/Aleksander v. Humboldt je v šoli le neznatno napredoval. Bil je nekreten in počasen v mišljenju in šele v poznejših letih si je pridobil z železno voljo, razvijajočo nadarjenostjo in pridnostjo ogromno znanje. Slavni francoski pisatelj Diderot je bil pravi križ svojih staršev. Veliki pedagog Pestalozzi je bil kot deček jako nekreten in okoren. Njegovi sočasniki so ga imenovali le

(Konec prihi.)

m Gospodarska ekspanzija. Nemštva. Čujemo, da hoče neki mariborski nemški velikaš od bratov Tavčarjev kupiti samotorij za dr. Thalmanna, drugi nemški velikaš pa od istih hotel Stadt Wien. Upamo pa, da bodo bratje Tavčar imeli toliko narodnega ponosa v sobi, da že pridobljene narodne pose-

sti ne bodo dali meni nič tebi nič iz rok.

m **Mestni magistrat** prosimo, naj poskrbi na kakršenkoli način za mestne lajnarje, da ne bodo dan za dnem mučili s svojo strašno mačjo godbo ljudi po ulicah, ki ob njenih »zvokih« absolutno ne morejo delati. Ali proti tej strašni nadlogi res ni nobene pomoči? Ako mesto ne bo samo poskrbelo za to, da izginejo enkrat za vselej ti »koncerti«, ki jih ni sicer nikjer v nobenem drugem mestu na svetu, kvečjemu mogoče se kje na Turškem, bomo morali seči po samoočrambi ter sami na kak način pregnati to nadlego. Več uradnikov.

m **O odpravi napitnine** se je že mnogo pisalo in ponekod so jo res tudi že odpravili. V Mariboru jo hvala bogu še imamo in tako se pripeti gostu, ki mora že itak plačati neverjetno visoke cene, da ga še g. natakahr nahruli, če mu ne da dovolj visoke napitnine, kar se je zgodilo te dni tudi nekemu tujcu na kolodvorski restavraciji, ker je dal samo 20 para napitnine. Da to ne dela posebne časti niti lokalno, niti mestu, je pač umljivo. Čas pa bi že bil, da bi se ta zadeva tudi pri nas že enkrat uredila. Za pošteno delo pošteno plačilo. Plačajte natakahrje, da ne bodo več odvisni od napitnine!

m **Vožnja z avtomobilom** po onem delu Pobrežke ceste, ki pelje od novega mostu do gostilne Nendl, naj bi se enkrat za vselej prepovedala. Danes zjutraj je pridiral nek tovorni avtomobil ter se zaril med dva voza, tako, da bi bil enega kmalu prevrnil, pri drugem pa poškodoval konje. K sreči konji niso bili plašljivi, sicer bi bila lahko nastala večja nesreča. Cesta je tam komaj dovolj široka, da se za silo lahko srečata dva voza. Za avtomobile pa naj se vožnja po temu delu ceste v interesu javne varnosti prepove.

m **Trgovska bolniška blagajna.** Iz krogov trgovskih uslužbencev smo prejeli: Po dolgem trudu se je vendar doseglo, da ima trgovsko uslužbenstvo zopet svojo bolniško in podporno blagajno. To pa ni vseč nekaterim socialističnim rogoviležem, kar se je opazilo že pri zadnjem obnem zboru trgovskih uslužbencev, dne 2. t. m. Njihov nekdanji predsednik in revolucionar Pelikan, ki vodi ta zborovanje še danes, kljub temu, da že dolgo ni več v trgovski službi, z glavno besedo, je odločno odklanjal pristop k trgovski blagajni ter pel slavo okrajni bolniški blagajni. Najbrže mu je pri tej blagajni že tudi zasigurana kaka služba z izdatno letno subvencijo, kakor smo to slišali iz Ljubljane. Tako zavzame isto stališče ta gospod tudi v svojem dopisu v zadnji »Volksstimme«. Kolikor pa smo informirani, je javilo svoj pristop k trgov. bolniški blagajni skoraj vse trgovsko uslužbenstvo, ker je samo prišlo do prepričanja, kje ima več ugodnosti in kje se bode v obilnejši meri skrbelo, ne samo zanj, ampak tudi za družine. G. Pelikan naj se torej trudi kolikor se hoče, med trgov. uslužbenstvom nima več vpliva, kajti to se kaže pri zborovanjih osrednjega društva trgov. nastavlencev, kjer se navadno zbere le okoli 20 ljudi kljub temu, da ima Maribor okoli 500 uslužbencev.

m **Vprašanje rudarske šole v Mariboru** je prišlo na razgovor v seji narodne skupščine dne 13. t. m. Posl. Lazarevič je namreč stavil na ministra za šume in rude Rafajloviča vprašanje, ali se res v Mariboru otvori rudarska šola. Minister je izjavil, da se v vladi o tem ni razpravljalo. Ker je ena rudarska šola bila itak otvorena l. 1919 v Celju, se bo druga — če bo potrebna — otvorila v Bosni, ki je glede rudarstva zelo razvita. — K temu pripominamo, da na rudarsko šolo v Mariboru pač nihče ni resno mislil, pač pa se bo treba resno truditi, da dobi Maribor višjo šumarsko šolo.

m **Protest gostilničarjev in kavarnarjev proti novemu občinskemu davku.** Kakor znano, je pokrajinska vlada dovolila mestni občini mariborski, da pobira v gostilnah po 22., v kavarnah po 23. uri od vsakega gosta po 1 dinar občinskega davka. Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev je na večerajšnji odborovi seji sklenila, da skliče v petek dne 16. t. m. ob 14. uri pop. v Gambinovi dvorani protestni shod vseh gostilničarjev in kavarnarjev,

ter vabi vse svoje člane k polnoštevilni udeležbi. Na shod so povabljeni tudi g. župan in gg. občinski odborniki. — Gostilničarji se čutijo s tem novim davkom občutno prizadeti, to tem bolj, ker jim nalaga občina, da so za točno pobiranje davka gostilničarji in kavarnarji osebno odgovorni.

m **Za autoturbinsko brizgalno** je namenjen ves čisti dobček jutrišnje ljudske veselice, ki jo priredi mariborsko gasilno društvo popoldne ob 14. v vojašnici kralja Petra (kadetnica). — Vsakdo, ki se zaveda, kako velike važnosti za mesto in vsakega posameznika je dobroopremljeno gasilno društvo, ne bo zamudil te prilike, da doprinese svoj obolus! Pri tem se bo nudila vsakemu imenitna zabava, za katero je v dovoljeni meri poskrbljeno. Od Velike kavarne bo vozil poseben avtomobil do veselicenega prostora. Vožnja za osebo stane samo 2 din.

m **Državna dvorazredna trgovska šola v Mariboru.** Vpisovanje za šolsko leto 1922-23 se vrši od 29. junija do 4. julija t. l. vsakokrat od 8. do 10. ure na Zrinjskega trgu 1-1. Brez sprejemnega izpita je možen vstop v 1. letnik onim učencem in učenkam, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali IV. (nastavni) oziroma III. razred meščanske šole ali IV. razred liceja ali pripravljalni razred dvorazredne trgovske šole. Nanovo vstopajoči učenci in učenke morajo razen zadnjega šolskega izpričevala odati ravnateljstvu šole tudi krstni (rojstni) list. Vnanji učenci (učenke) naj pošljejo omenjeni listini po pošti do 4. julija. Morebitni sprejemni izpiti se bodo vršili z ostalimi izpiti vred dne 11. septembra od osmih dalje. Vsled pomanjkanja učnih prostorov je pripravljalni razred začasno ukinjen.

m **Opozorjamo sl. občinstvo** na razprodajo črne kreme za čevlje pri Martinu Stadler, Vetrinjska ul. 26. **Ves izkupiček gre v prid »Otroške bolnice v Mariboru.«** Zaboječke (osminka kg) stane samo 2 K. Preplačila v prid otroške bolnice. Razprodaja traja samo prihodnji teden od 12. do 17. junija. Sl. občinstvo naj pridno posega po tej kremi, da se na ta način podpre potrebnemu zavodu za naše bolne malčke.

m **Otroška prireditev v gledališču v prid Otroški bolnici.** V ponedeljek dne 19. t. m. ob 5. uri se vrši v Narod. gledališču v prid otroški bolnici kraljice Marije v Mariboru prireditev tukajšnje šolske mladine. Na programu je petje, rajalni nastop, vprizoritev otroške igre itd. Natančneje v nedeljski številki. Ljubitelji naše dece in vse, ki hočejo podpirati plemenito akcijo za otroško bolnico, opozarjamo na to prireditev.

m **Ljudska univerza.** Predavanje g. dr. Jana, določeno na petek ob 20. uri, odpade in se vrši pozneje. Kdo bo predaval v petek, naznanimo v številki, ki izide tega dne.

m **Planinski projekcijski večer** priredi v kratkem Odsek amaterfotograf. Slov. planin. društva v Mariboru vsem svojim članom in prijateljem. Posrečilo se je odseku izposoditi si serijo krasnih plošč iz Savinjskih alp, Triglavskega pogorja in Karavank ter bode nudil ta večer vsem gledalcem najlepši užitek. Predpriprave so v najboljšem teku, podrobnosti slede pravočasno. Odbor.

m **Triglavlški večer.** V soboto 17. t. m. se vrši ob 8. uri zvečer v dvorani rest. Halbwidl zadnji Triglavski večer pred počitnicami. K prav obilni udeležbi so vabljeni vsi starejšine celega mariborskega okoliša kakor tudi aktivni društveni člani. Pa tudi prijatelji našega društva, ki jim je do neprisljane zabave, so dobro došli.

m **Poziv vpokojencem južne železnice.** Pozivajo se vsi vpokojenci in vdove južne železnice, da se polnoštevilno udeležijo izvanrednega občnega zbora, ki se vrši v četrtek, dne 29. t. m. ob 9. uri popoldne v Gambinovi dvorani v Mariboru. Zadeva je zelo važna, ter je polnoštevilna udeležba potrebna v interesu vseh. Matija Pucher, tč. predsednik.

m **Kolesarsko društvo »Edelweiss«** se korporativno udeleži veselice gasilnega društva v vojašnici kralja Petra I. (bivša kadetnica). Dne 29. t. m. (Vidovdan) izlet v Rogaško Slatino. Prijatelji društva iskreno povabljeni.

m **Obsojeno verženje.** Vpokojeni uradnik I. K. se je zagovarjal pred okrajnim sodiščem v Mariboru radi prestopka po čl. 9. zakona o pobijanju draginje. Kupil je meseca jan. 20 vreče moke in 100 kg čokolade ter s temi živlenskimi potrebščinami veržil. Obsojen je bil na 4 dni zapora in 1000 Din. globe.

m **Vsled nepredvidnosti ponesrečil.** v bivši Dravski vojašnici se je igral redov 45. p. p. Arno Abaspati, ki je bil tam na straži, z nabito puško. Pri tem se je puška sprožila in krogla mu je vdrla skozi desno ramo. Rešilni oddelek mu je prvo pomoč ter ga prepeljal v bolnico.

m **Nezgoda železničarja.** Železničar Jozef Koreš je pri Šikolah padel z voza in se težko poškodoval. Rešilni oddelek ga je prepeljal z glavnega kolodvora v tukajšnjo bolnico.

m **Nesreča s psom.** V ponedeljek ob 10. uri zvečer se je 15letni Franc Kreh, stanujoč v Linhartovi ulici št. 12, zabaval s psom in ga nazadnje začel pretepati. Psa je ta fantova bojevitost razdražila in se je ves pobesnel vrget nanj. Ker je bil velik in močan, mu je fant podlegel. Pes mu je težko poškodoval obe nogi, genitalije in ga ugriznil na roki. Prepeljali so ga v bolnico.

m **Nesreča.** Sestnajstletna pomožna delavka tovarne »Kovina« je prišla včeraj popoldan z desno roko v stroj, ki ji je odtrgal kazalec do prvega členka. Rešilni oddelek jo je prepeljal v splošno bolnico.

m **Velika kavarina.** Najmodernejša kavarina v Sloveniji. Na razpolago tu in izozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m **Kavarna v mestnem parku.** Od danes naprej dnevno koncert od 17. do 23. ure.

m **Prijava obrtov.** Ivan Mlaske, Mlnska ulica 15, obrt godcev. Ferik M., Smetanova ulica 54, sejarstvo s slaščicami in drobnarije. Kesič Anton, Državna cesta 24, branjarija. Matašič Peter, Jezdarska ulica 1, reklama s svetlobnimi projekcijami. Dimetz Karol, Pod mostom 11, trgovina z lesom. Bela Otmar, Meljska cesta 29, obrt godcev. Kos Avgusta, Glavni trg 1, izdelovanje likerjev. Nerat Olga, Jože Vošnjakova ulica 21, izdelovanje ženskih oblek. Kreml Josip, Meljska cesta 9, prevažanje tovorov s konji. Petzner Franciška, Barvarska ulica 5, izdelovanje ženskih oblek. Oset Andrej, trgovina s premogom in drvami. Aleksandrova cesta 57, Spes Ana, Langusova ulica 3, izdelovanje ženskih oblek. Davorin Ivan, Magdalenska ulica 13, trgovina z lesom in ogljem. Koštomaj Franc, Glavni trg 1, brivec. Wai-gand Julij, Kopitarjeva ul. 6, prevažanje tovorov z avtomobili. Copič Am., Koroška cesta 4, izdelovanje ženskih oblek. Farič Franjo, Levstikova ulica 9, ključavničarski obrt. Toman in Reich, Gosposka ulica 38, trgovina s papirjem, galan. in modnim ter drobnim blagom in železnine.

m **Odjave obrtev.** Šoštarč Marija, branjarija, Koroška cesta 50. Gaiser Rudolf, Grajski trg 8, trgovina s papirjem, pis. in ris. potrebščinami. Gaiser Rudolf, Grajski trg 8, licence za trg. z molitveniki in koledarji. Brumen Zinka, Glavni trg, prodaja miznih in gorkih klobas. Perš Ivana, Jenkova ulica 6, izdelovanje ženskih oblek. Glušič Val., Slovenska ulica 20, čevljarska obrt. Kupusarevič in Golubovič, Aleksandrova cesta 41, špedicija »Vojvodina«. Nendl Ivan, Tržaška c. 1, mesarska obrt. Franc Majerič, Glavni trg 1, obrt brivecev. Stolla Josip, Koroševa ulica 8, trgovina z manufakturo. Perko Herman, Slovenska ulica 7, trg. s predmeti prostega prometa. Paher Franc, Prečna ulica 6, trg. s tesanim in rezanim lesom. Ziringer Jos., Wildenrainerjeva ulica 6, trg. z mešanin blagom na dr. — Odjava konce-sij. Strašchill Maks, Koroška cesta 3, gostilna. Schauerl Ivan, gostilna, Meljska cesta 23.

**ROK ZA PRIJAVE** k Pokrajinski obrtni razstavi poteče neprekinjeno dne 15. junija! Ne zamudite prilike in se takoj prijavite!

## Narodno gledališče.

### Repertoar:

Sreda, 14. junija: »Jakob Ruda«. C.  
Četrtek, 15. junija: Druga javna produkcija dramatične šole pri polovičnih dramskih cenah. Zvečer ob 20. uri »Carličine Amaconke«. Izv.  
Petek, 16. junija: Zaprt.  
Sobota, 17. junija: »Prodana nevesta«. Izv.

## Kultura in umetnost

x **»Soča«**, 5. štev. Glasilo omladine anektiranega ozemlja v Mariboru. O-tresimo se že enkrat neumne misli, da so dijaški listi, četudi mnogokrat tajni, malovredne stvari in da smemo zato, ker ostanejo med nami, priobčevati tudi manj vredne stvari. V začetku je navadno tako. V Mariboru je začelo dijaštvo izdajati več svojih glasil. Eno med njimi je tudi »Soča«. Pravega uredništva ta list nima. Zato se ni čuditi, da pridejo v list stvari brez vrednosti, ki splošno vrednost lista zelo vržejo. Namen dijaškega lista je, da se v njem urijo mlade sile v pesništvu in prozi. Jasno je torej, da tako suhi topisi, kakor je na pr. Beltramov: »Od Sinja do Bugojna« ne sodijo v dijaški list. Tudi društvene vesti so nekaj neokusnega za dijaški list. Javkanje po domovini in ponavljanje starih fraz nima nobene vrednosti in je k večjemu snov za šolsko nalogo. Izvzeti so seveda res lepi sestavki, kakor je na pr. Jadvigova »Domovina«. Kar moramo posebno grajati, je, da se uredništvu ne briga za pravopis. Kako hočemo dobiti lep jezik, če ga ne bomo čistili mi mladi? Stari ga gotovo ne bodo, ker so konservativni povsod, in najbolj se v tem oziru. Vzemimo samo zadnjo številko. Napak je mnogo, kakor tudi v drugih dijaških listih. Kateri je zakrivil tiskarski škrt, se pozna takoj. Žal pa ni najti mnogo tiskarskih pogrškov. Največ pravopisnih napak sem našel v Beltramovem spisu »Bugojno Banjaluka«. Niti lastnih imen ne zna sklanjati (v Bugojnu). Naj navedem še nekaj takih evetk: se podam..., po stopnjicah..., vsled..., črni dim (nedol. obl.), Vel. Gospojna (Breznik) ravno..., Pri 7. km—skem..., kolegu..., celi dan..., »Tapeta« se jim zdi lepša od preproge. Najbolj kvarijo list pesmi. Najlepša je »Na Krasu« (Jurislav). Za njo je izmed slabih najboljša »Prevara«. »Kako dolgo še?« je že tolikrat premleta stvar. Lelina »Zgodba o mladem Ivanu« je še dober spis, sploh najboljši, kar jih je bilo do sedaj v »Soči«. »Roža raste na vrtu« je malo mitična, a dobra. Dmitrijev kaže s svojo sličico »Kako pač čas mine!« lep talent. Od njega lahko pričakujemo še mnogo. Jožov »Interieur« je tudi dober kosček. Vse ostalo je slama brez zrna. Kdor je dovolil, da se priobči »Eden med mnogimi«, ima zelo slab okus. Od Primorcev smo pričakovali več in to s pravico. »Soči« se vidi, da izhaja brez zaprek, dočim se »Utrinki« in »Hermes« bojujeta za obstoj. Kaka razlika pa je na pr. med »Utrinki« in »Sočo«? Tovariši! Vzemite si k sreči moje besede in izvolite si urednika, ki bo kos svoji nalogi! A. M.

x **»Nova Evropa«** in slovensko vprašanje. V 5. številki »Nove Evrope« odvarja uredništvo razpravo o slovenskem vprašanju. Gre predvsem za vprašanje: Ali smo Slovenci eno s Srbi in Hrvati? Da so Srbi in Hrvati eno, o tem ni nobenega dvoma, tudi če bo ogromen del Hrvatske prešel v najostudnejšo opozicijo proti državi, a pri Slovencih je vprašanje že bolj komplicirano, ker gre za to, ali bomo imeli v državi dva enakopravna (splošna, državna) književna jezika ali pa samo enega. Vprašanje bo posebno akutno v trenutku, ko nastopi sporazum med Srbi in Hrvati. Zato ga je treba tretirati objektivno, znanstveno in vsestransko. Sicer se pri nas čisto nagleda, da je treba ta problem prepustiti razvoju. To je pa le izgovor, ki nas vodi v še večjo nejasnost in zmedo. — »Nova Evropa« bo izdala več zvezkov, posvečenih temu vprašanju. Kot prvi prispevek objavlja razpravo našega slavista g. prof. dr. Murka: »Slovenaški književni jezik«. G. Murko je za to, da slovenski književni jezik ostane in da imej Jugoslavija dva enakopravna

državna jezika: srbohrvaškega in slovenskega. — Dalje prinaša »Nova Evropa« dva dobra članka o genovski konferenci. »Nova Evropa« izhaja 3-krat mesečno in sicer vsakega 1., 11. in 21. v mesecu. Naročnina za eno knjigo iznaša 40 din. Naroča se v Zagrebu, Preradovićev trg št. 9.

## Sokolstvo.

o Okrožni zlet Mariborskega Sok. okrožja v Ruše se vrši v nedeljo, 18. t. m. Spored: Ob 14. uri obhod, Ob 15. uri pričetek javne telovadbe s temile točkami: 1. člani — savezne proste vaje, 2. članice — savezne proste, 3. moški naraščaj — savezne proste, 4. ženski naraščaj — savezne proste, 5. člani in članice — župne proste, 6. orodna telovadba. — Ker je za goste iz Maribora oskrbljen poseben vlak (odhod s koroškega kolodvora ob 13.30, povratek iz Ruš ob 21. uri), je obisk staroslavne narodne trdnjave Ruš vsakomur lahko mogoč.

o Okrožni sokolski zlet v Prevaljah dne 18. t. m. je velikega pomena za to obmejno točko naše države. Pozivamo Sokolstvo zlasti iz Dravograda, Slov. Gradca, Mute in Marenberka, da se častno odzove narodni svoji dolžnosti napram našim Korošcem, enako pa tudi drugo narodno občinstvo iz cele Dravske doline.

## PRVI JUGOSLOVENSKE VSESO-KOLSKI ZLET V LJUBLJANI.

o Zletni znak. Pozivljamo bratska društva, da čimprej naroče za udelež-nike zleta zletne znake. Cena zletnemu znaku 20 Din. Z zletnim znakom ima član pravico do prostega skupnega prenočišča, do prostega vstopa na telovadišče, v razstavo in muzej. Vsak član in vsaka članica, ki ima znak, je članica zavarovana za dobo zleta, in sicer za slučaj smrti za 10.000 Din. in za slučaj trajne delanemožnosti 20.000 Din. To zavarovanje velja za neizplačljivo pri telovadbi na telovadišču, kakor tudi med vožnjo na zlet in nazaj. Za to zavarovalnino plača vsak član 1 Din. 50 p. in sicer zajedno z zneskom za zletni znak. Vsako društvo mora vsled tega poslati Savezu točen seznam onih, ki naročijo znak, da dobe v slučaju nesreče odškodnino. Navedene zneske mora vplačati vsak posameznik pri svojem društvu.

o Zletni odbor ima sejo vsak ponedeljek ob 8. uri zvečer v prostorih JSS. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

o Zdravstveni odsek JSS ima sejo vsak petek ob 6. uri zvečer v prostorih JSS. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

o Starešinstvo JSS ima sejo vsak petek ob 8. uri zvečer v prostorih JSS. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

o Prodajni prostori na telovadišču vsesokolskega zleta. Na telovadišču bo oddano večje število prodajnih prostorov v velikosti 4x5 m. Ti prostori bodo odprti za občinstvo od jutra do zaključka telovadbe, t. j. ob 6. do 20. ure. Interesente se opozarjajo, da vložijo oferte glede najema prostora najkasneje do 1. julija 1922. na naslov: I. jugoslov. vsesokolski zlet 1922, finančni odsek. Posamezna tvrdka oferiira tudi lahko za več prostorov. Finančni odsek ni zavezan oddati prostorov najvišjim ponudnikom. Event. potrebne informacije se dobe v pisarni JSS v Ljubljani, Narodni dom.

## Sport.

: Danes 15. t. m. tekmuje ob 9. uri drugi naraščaj »Maribora« z drugim naraščajem »Rapida«, ob pol 11. uri pa prvi naraščaj »Maribora« z prvim naraščajem MAK. Igra se na prostoru »Maribora«. Vstopnina prosta.

: Maribor II.: MAK II. Rezervni obeh klubov igrata danes, v četrtek, ob 16. uri prijateljsko tekmo. Sodnik gosp. Nemeč.

: ISSK »Maribor« tekmuje v nedeljo 18. t. m. v Ljubljani z prvakom Slovenije SK Ilirija. Če se »Maribor« povzpne do svoje popolne forme niso izključena iznenadenja.

: Kodanj: Češkoslovaška: Danska 3:0

## Porotno sodišče.

Maribor, 12. junija.

V tajni razpravi sta se zagovarjala danes še Peter Šipek in Franc Vavpotič radi hudodelstva posilstva. Šipek je bil oproščen, Vavpotič pa je bil obsojen na 14 mesecev težke ječe.

—o—

Maribor, 13. junija.

Antonija Zorjan.

s katero se tokrat že tretjič bavi porotno sodišče, je bila danes po dolgotrajni razpravi obsojena.

Na zatožni klopi je sedel tudi njen oče, Franc Hvalič, ki je pri prvi obravnavi zvalil vso krivdo na svojo hčerko. Obtožnica ju doželi, da sta dne 11. oktobra l. l. v prepiru ubila moža današnje obtoženke, Franca Zorjana v Lastomereh. Obtoženca valita krivdo drug na drugega ter se tako medsebojno obtožujeta. Desetletna rejenka obtoženke, Marijeta Špilak, ki je pri prejšnji razpravi izpovedala v prid obtoženke, je v poznejši preiskavi svojo izpoved večkrat izpremenila. Pri današnjem zaslišanju je tudi sprva trdila, da je bil oče v hiši, mati to je obtoženka pa je udarila moža s toporiščem motike po glavi, ona sama pa je stala na hišnem pragu. Ko ji je predsednik predložil, da s hišnega praga ne more videti na kraj poboja ter jo opomnil, da je laž velik greh, je jokaje priznala, »da tega ne bo več storila« ter da jo je oče k temu silil, sicer bo »bita«. Tudi ostale priče so izpovedale za obtoženke zelo obtožljivo. Ob 12. uri je bilo dokazovanje končano ter razprava prekinjena do 15. ure.

Hvaliča je državni pravdnik razen tega obtožil še radi krivega pričanja in napeljevanja h krivemu pričevanju. Na podlagi krivdorek porotnikov sta bila obsojena in sicer: Franc Hvalič na 18 mesecev, Marija Zorjan pa na 10 mesecev težke ječe poostrene s postom in trdim ležiščem na mesec. V kazni se vteje preiskovalni zapor, tako da ima Zorjanova odsedeti še nekaj čez en mesec. Razpravo je vodil v. d. s. s. Ravnihar, obtoženke pa sta zagovarjala dr. Štor in dr. Pipuš.

—o—

Različna ljubezen.

24 letna Katarina Lugert je imela vedno veliko srce. V začetku je svojo ljubezen posvetila kokišim in zajcem, pozneje pa, ko ji je ta »kšeft« premalo nesel, je začela loviti moške. Obtožnica pravi, da je povsod, kjer se je pokazala, obiskala tuje kurnike in jih po možnosti izpraznila. Nakradena kokiši je nosila v Maribor, kjer jih je na trgu prodala, izkupiček pa seveda zapravila. Če jo je med potom v mesto srečala še kakšna kokišarica, se je seveda takoj »usmijila« in jo vzela seboj. Drzno tatice je roka pravice zamajala, ker je »noč in dan« sreminjala svoje bivališče. Bodisi, da je ta kupčija premalo nesla ali pa je že izpraznila vse kurnike, kratkomalo opustila je ta »kšeft« ter začela loviti moške. Marca meseca se je seznanila na tukajšnjem glavnem kolodvoru z vinškim trgovcem Stefanom Arnoškom ter mu ponudila svojo družbo. Ko sta se v gostilni najprej okropčala, je šel Arnošek v banko po denar, potem pa sta obiskala še par kavarn in 5 slaščičarn, na to pa že dopoldne legla v hotelu »Stara pivarna« k počitku. Popoldne sta po obedu šla zopet počivat. Arnošek je pri tem zadremal, Katarina Lugert ali kakor se je Arnošku predstavlila, Katica Lorber pa mu je med tem izmaknila iz suknje 51.198 K. Ko se je Arnošek med tem zbudil, mu je ona tožila, da jo »grize«, radi česar mora večkrat na stran. Kmalu na to je zopet zapustila sobo in se ni več vrnila. Arnošek je kmalu na to zapazil, da je s Katico izgubil tudi ves njegov denar ter je javil zadevo policiji.

Katica pa je med tem dobro živela. Najprej je šla na Tezno k svoji prijateljici Mici, katere pa sodišče ni moglo nikjer najti. Drugi dan se je oglasila na Studencih pri neki Mariji Plečko ter povabila vso družbo, ki jo je tam našla, v Lumbuš, kjer je plačala za vse obed in pijačo. Nazaj grede so se ustavili še v par gostilnah, kjer je tekla žlahtna kapljica z mize. Tej družbi je izpovedovala, da se proda za synje.

Naročila si je pri nekem čevljarju par novih čevljev in kupila tudi novo obleko. Čez noč je ostala pri Plečkovi, drugo jutro pa jo je že imela roka pravice. V začetku je vse tajila, ko pa so našli za nekim zabojem še preostali znesek 45.841 K, je tatvino skesano priznala. Ker se je radi kokiši že enkrat zagovarjala in bo prejela za to od rednega sodišča zasluženo plačilo, je bila samo radi tatvine denarja obsojena na eno leto težke ječe, v katero se ji vračuna tudi preiskovalni zapor. Kazen je sprejela in se na koncu porotnikom še prav lepo zahvalila. Obtoženko je zagovarjal dr. Jan.

—o—

Maribor, 14. junija.

Članci umorili lastnega očeta.

Grozen zločin, ki se je odigral dne 19. marca t. l. v Bodoneh v Prekmurju, je končal pred današnjo poroto. Na zatožni klopi sedita razen 23-letnega zeta Janeza Verena lastni hčerki umorjenega, 17-letna Frančiška Makar in 19-letna Terezija Veren. Radi neznanega vzroka so ti trije izvršili grozen zločin — umor lastnega očeta.

Po večerji krog pol 20. ure je oče, 52-letni Miha Veren, posestnik v Bodoneh rekel svojemu zetu in hčerki, da bo moral prodati nekaj sena, ker rabi za gospodarstvo denar. Ker so se otroci temu protivili, je nastal med njimi prepir, med katerim je oče vzel v roke sekuro in mahal z njo po zraku. V tem trenutku so ga današnji obtoženci napadli s koli in ga podrli na tla. Ko so ga z udarci že popolnoma omamili, je zaklicala mlajša hči: »Dajmo starega obesiti!« In res so sklep takoj izvršili. Še živemu očetu so dali vrv okoli vratu. Oče, ki se je med tem zopet zavedel, je še žalosten zaklical: »Otroci! Vedno sem vas zagovarjal, vzgojil sem vas, sedaj pa mi dajete vrv na vrat!« Toda vse to pozverinjenih otrok ni ganilo. Hladnokrvno so vrv zadržali in očeta držali, da ni mogel več kričati. Da svoje bestialno dejanje zakrijejo, so že mrtvega očeta umili, ga preoblekli in odnesli v klet, kjer so ga nato obesili. Ko so poskrili svoje morilno orodje, so šli k sosedu, kjer so ostali do 3. ure zjutraj. Ko so se potem zopet vrnili, so prihiteli nazaj k sosedu, češ, oče se je obesil. Pri povedovali so, da se je začel oče zvečer z njimi prepirati. Da pa se izognejo prepiru, so odšli k sosedu. Na to so obvestili še orožništvo. Ko je službojuči orožnik pregledal obešenega in zapazil krvave pege na glavi, se mu je takoj vzbudil sum ter je aretiral Janeza Verena, in zaslišal tudi obe hčerki. Skrajša so vsi trdovratno tajili. Pri preiskavi so našli skrite droge in pod ognjiščem okrvavljeno sekuro, kar je vse izdalo. Sum je potrdil tudi mnenje zdravnikov, ki so neoporečno dognali, da je bil umorjeni najprej omamljen z udarci, nato pa še le zadavljen in obesen. Janez Veren je tekom preiskave tudi izpovedal, da sta ga hčerki tudi prej že večkrat nagovarjali, naj starega stran spravi. Umorjeni Miha Makar je bil svoj čas precej zapravljiv ter je baže zapravil polovico svojega premoženja. V splošnem pa ga slikajo kot dobrodušnega in veselga moža. Pol ure pred svojim žalostnim koncem je še igral na harmoniko in pel zraven poskočne pesmi. Ni si mislil, da gode samemu sebi posmrtnico.

Tekom razprave sta skušali sestrice rešiti soobtoženca, češ, da je on šel potem prišel zraven, ko je bil oče že mrtav. To pa nasprotuje izpovedi zvedencev, ki so ugovarjali na roki obtoženke rane, ki mu jih je zadal oče, ko se je na tleh ležal branil. Okrvavljeni so bili tudi trije drogi, torej so ga napadli vsi trije. Sumljivo je tudi pismo, ki ga je pisal obtoženec soobtoženici, naj ga »spravita v eno«. Porotniki so glavno vprašanje na umor potrdili, vsled česar so bili obsojeni: zakonska Janez in Terezija Veran (ki je pred 14 dnevi dopolnila 20. leto) na smrt na vešalih, in sicer tako, da bo justificirana najprej žena, potem pa njen mož. Frančiška Makar je bila obsojena vsled mladostnosti na 15 let težke ječe. Razpravo je vodil v. d. sodni svet, Sterzer. Vsi obsojeni so kazni sprejeli pohlepno, mirno in brezčutno.

## Pretrgana pesem.

Poljski spisal Eliza Orzeszkowa.  
Prevel Vinko Albič.

»Tudi to sem že slišal od vas.«

»Življenje je zelo zamotano, vedno nam stavi nove uganke, ki se jih ne izplača vedno razreševati. Dokler človek veruje, se čuti srečnega, a je otrok. Koliko jih je, ki do smrti živijo v samih iluzijah. A kaj preostaja tistemu, ki jih je izgubil? Ko je vendar vse skupaj samo prevara, varljiva senca, minljiv dim.«

»To pač dostikrat slišim...«

Knez je prekinil razgovor.

»Vidiš torej,« je nadaljeval čez nekaj časa, »našel sem, kar me je osupnilo, česar že dolgo nisem več veroval. V njej in v njeni okolici sem našel to, v kar sem izgubil vero. Celó v tisti živinozdravnikovi vdovi je nekaj...«

»Živinozdravnikova vdova? Kdo jo to?« je vprašal Przyjemski osupel.

»Tega ne veš in ti ni treba vedeti. A čudim se, da je med temi ljudmi toliko ponosa in toliko idealov!... Od njih sem zvedel, da je vendar še nekaj na svetu, česar bi človek ne pričakoval...«

Z novim navdušenjem je sedaj dal duška svojemu srcu in pripovedoval prijatelju:

»Ouj me, Julij, ta deklica mi je bisere trosila v dušo. In tako lepa je... ni dovršena krasotica, a njena skromna, priprosta ljubkost mi je ljubša, nego sto dovršenih krasotic. Njene zlato oči... sladko smehljanje...«

Povesil je roke in omahnil na stol.

»Kaj pomaga, odkar izginila kot zlati sen je...«

Zakril si je oči z roko in umolknil.

Mladi mož s temnimi lasmi in veselim, odkritim obrazom je postal zamisljen.

»Ali vas res tako vznemirja?« je vprašal polglasno in postal še resnejši. Čez nekaj časa je vstal, se približal visoko stoječemu prijatelju ter pričel s tolažljivim glasom:

»Poiščite jo vendar! Nič ni lažjega, kot to... v takem malem mestu...«

Knez je dvignil glavo in ga pogledal naravnost in živo.

»To je brezuspešno...«, je rekel, »ona je izmed tistih redkih, ki jih ne kupiš za milijon, niti ne utolažiš z milijonom.«

»Oprostite, moj svet je bil slab. Prišel mi je kar tako na misel, ko sem videl vašo žalost, ki mi je vzbudila željo, da bi vam nudil olajšanje.«

Razburjen je pričel hoditi po sobi, si vil črne brke, premišljeval, dokler se ni nazadnje zopet ustavil pred prijateljem.

»Kaj naj sedaj storite?« je povzel z omahujočim glasom.

»Pravzaprav ne vem svetovati. D zdaj ste zaman iskali pristnega čustva, prave sreče, življenjskega smotra in raznih drugih takih stvari. Vi mislite, da ste vse to našli v deklici, ki ste jo naključno srečali tukaj in ki je zopet izginila kakor čarobna slika. V dveh dneh jo zopet najdem... a vi... vzemite deklico za ženo.«

Knez Oskar je dvignil glavo in svojega zaupnika pogledal tako, kakor bi ne verjel lastnim ušesom.

Dolgo časa je trajal molk. Przyjemski je v mučni razburjenosti čakal odgovora knezovega na svoj zadnji, iznotranjega prepričanja dani nasvet.

»Kaj si rekel?« je slednjič rekel knez.

Przyjemski je ponovil drzno:

»Poiščite deklico!«

Izraz knezovega obraza se je zdajci izpremenil, slednjič se je po prostorni, razkošno in okusno opremljeni gospodski sobi razlegel glasen smeh:

»Ha, ha, ha! Ha, ha, ha! Ha, ha, ha!«

»Ti si mi krasen dečko, Julij, diven dečko! Ha, ha, ha! Mislim sem, da me bo konec od žalosti, a ti, ha, ha, ha! ti bi napravil, da bi se mrlič smejal, ha, ha, ha!«

O teh besedah je izvelel žepni robec, si ga pritisnil na oči in se smejal tako, da mu je posla sapa in je bilo slišati kakor ihtenje...

Morda pa je res ihtel?...

Konec.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

# Zahtevajte povsod - - CHARTREUSE

tvrdke M. Druškovič in drug družba z o. z.

Maribor, Koroška cesta št. 39. - - - 918

## Mala oznanila.

**Strojepisna,** zmožna slovenske, italijanske in nemške, praktična pisarniških del ter nekoliko knjigovodstva, išče službo. Naslov se izve v upravi „Tabora“. 951

**Uradnik,** vešč knjigovodstva, želi za popoldanske ure primernega posla. — Ponudbe pod „T. 24“ na upravo „Tabora“. 955

**Prvovrstna kuharica** se takoj sprejme. Naslov pove uprava „Tabora“. 934 2-2

**Praktikantinja,** vešč stenografije in strojepisja, išče službo. Naslov se izve v upravi „Tabora“. 922 3-3

**Kupi se dobro ohranjena bela sprejme.** Naslov pove uprava „Tabora“. 947

**Stanovanje v Šoštanj** pri Celju z 2 sobama, kuhinjo in vrtom se zamenja s stanovanjem 2 sob in kuhinje v Mariboru. Dopise pod „E. K.“ Strossmayerjeva 11. 953

**Moško kolo in pobištro** se proda. Krčevina, Praprotnikova ulica 191. 947

**Proda se nekaj preproste,** dobre ohranjene ženske obleke in več svilenih ter volnenih rut (ženskih glavnih robcev), večji del se nerabljenih. Vprašati: Gregorčičeva ulica št. 8. partere, desno. 948

**Proda se:** Postelje, omare, mize, nečne omarice, kuhinje, pesoda in dr. Vpraša se: Rotovski trg 8, 1. nadst., levo. 957

**Proda se:** Sivalni stroj, mala toaletna miza 2 stola, preproga in drugo po cen. Latkovič, Ciril-Metodova ulica 18, pritličje, levo. 954

**Mladi psi** lovske pasme, čistokrvni, se prodajo. Prešernova ulica 19. 956

**Izgubila se je v nedeljo** popoldan od Velike kavarne do Rosmanitovega posestva v Radvanju srebrna doza za tobak. Pošten naditelj se naproša, da jo odda proti visoki nagradi v upravi lista. 945

**Ne pozabi naročnino!**

## Dva manufakturista,

dobra prodajalca, zmožna slovenskega in nemškega jezika ter aranžiranja izložb, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejmeta. Reflektira se samo na prve moči. Ponudbe 937

**MARIBOR, poštni predal 34.**

## Knjigovodjo in blagajnika

z večletno prakso sprejme takoj Posojilnica v Rušah. Plača po dogovoru. Ponudbe ustno ali pisмено pri Posojilnici v Rušah. 950 2-1

## Knjigoveški mojster

se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno in samostojno moč, ki je že bila v enakih službah.

**Mariborska tiskarna d. d.**

Jurčičeva ulica 4.

Podpirajte slovenske tvrdke!

**Zahtevajte povsod „TABOR“!**

## Korespondentinja

popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme. — Začetna plača 3600 K. — Samo samostojne moči naj vpešljeje ponudbe na 938 3-2

**Skladiščno i otpremniško d. d. Maribor,** Aleksandrova cesta 6h.

**Zadružna banka v Splitu, podružnica Maribor,** sprejme dobro izvežbanega

## blagajnika.

Nastop takoj. Prošnje, opremljene z dokazili o sposobnosti in zahtevkom plače je nasloviti na ravnateljstvo zavoda. 946 3-2

## Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Koroška cesta št. 15.

Dober

## prodajalec

se sprejme v veliko manufakturno trgovino. Ponudbe poštni predal št. 2-1 59, Ljubljana. 952

**Jos. Martinc**

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

Zamenjam stanovanje v Celju, obstoječe iz treh velikih, svetlih sob v pritličju, kuhinje in pritlikin, za stanovanje s 4-5, četudi manjšimi sobami v Mariboru, če mogoče v bližini parka, event. s kosčkom vrta. — Naslov pove uprava „Tabora“.

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

## Najmodernejša prodajalna čevljev v Sloveniji

## Kosta Vukasinić

Maribor, Aleksandrova cesta 13 — Telefon 137

priporoča svojo bogato zalogo čevljev najboljše izdelave in najmodernejših fazone za gospode, dame in otroke. Velika pošiljatev čevljev se bo razprodala po zelo znižanih cenah. Delavstvo se opozarja osobito na veliko zalogo trpežnih delovnih čevljev, katere se razprodaja istotako po znižanih cenah. 949

## KNJIGOVEZNICA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJŠE UREJENA, SE PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU, OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADAJOČA DELA. IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

## NAZNANILO!

Naznanjam cenj. občinstvu, da ostane radi prezidave in povečanja trgovina en mesec zaprta.

Ker se v svrhu cenejšega nakupa jesenskega in zimskega blaga odpeljem sam v tovarne, bom potem v stanu, svoje cenj. odjemalce kar najcenejše postreči z najboljšim jesenskim in zimskim blagom.

Se priporoča

**Franc Mastek, manufakturna in modna trgovina, Maribor, Glavni trg 16**